

Frank Groothuijse

2 februari 2023

Juridische gevolgen niet voldoen KRW-doelen

VMR Leergang

De KRW-waterkwaliteitsdelen voor 2027:
het water aan de lippen?

Utrecht University

CENTRE FOR
WATER, OCEANS AND
SUSTAINABILITY LAW

1

Inhoud

- 1) Mogelijke gevolgen op EU-niveau
- 2) Mogelijke gevolgen voor vergunningverlening
- 3) Mogelijk gevolgen voor bestaande rechten (o.g.v. vergunningen en algemene regels)
- 4) Civielrechtelijke aansprakelijkheid

2

1) Mogelijke gevolgen op Europees niveau en interbestuurlijke doorwerking

- Lidstaat NL is aanspreekpunt voor EU
- Ingebrekestelling lidstaat NL door Europese Commissie
- Boeteoplegging en/of dwangsom aan lidstaat NL door het Hof van Justitie EU (art. 260 WvEU)
- Sturing decentrale overheden door het Rijk
 - Bindende instructies uitoefening taken en bevoegdheden in het kader van het waterbeheer (art. 3.13 Wtw)
- Verhalen opgelegde boete bij tekortschietende decentrale overheden (art. 7 Wnerpe)
- Waarschijnlijk alleen bij stelselmatige en omvangrijke schendingen KRW-verplichtingen

3

2) Mogelijke gevolgen voor vergunningverlening

- Vergunningaanvraag moet worden geweigerd, indien de aangevraagde activiteit (art. 6.21 Wtw):
 - 1) leidt tot achteruitgang van de toestand van het waterlichaam (GCT en GET/GEP); of
 - Toetsing of kwaliteitselement toestandsklasse achteruit gaat (Wezer)
 - Indien in laagste toestand, iedere achteruitgang
 - 2) het niet tijdig bereiken van de goede toestand van het waterlichaam (GCT en GET/GEP)
- Toetsing mede a.d.h.v. waterplannen (6.1a Wtw), die gericht moeten zijn op bereiken KRW-doelen
- Brongerichte toetsing: o.m. BBT (ABM + Handreiking immissietoets 2019)
- Bij overschrijding KRW-doelen zal mogelijk lastiger worden om vergunningen te verlenen die (kunnen) leiden tot verdere overschrijding, ook al wordt binnen dezelfde toestandsklasse gebleven
 - Vgl. KDW in stikstofdossier: (vrijwel) iedere toename is teveel?

4

3) Mogelijke gevolgen voor bestaande rechten

- Intrekkingsplicht watervergunning indien (art. 6.22 lid 3):
 - b) zich omstandigheden voordoen waardoor vergunde activiteiten niet langer toelaatbaar worden geacht met het oog op de KRW-doelen
 - c) Europeesrechtelijk verplichtingen dat eisen
- Subsidiariteitsvereiste: alleen intrekken als aanscherping vergunning geen soelaas biedt
- Welke vergunningen intrekken/aanscherpen of welke andere emissie reducerende maatregelen om KRW-doelen te halen?
 - Keuzes in maatregelenprogramma's: afhankelijk van de verontreinigingsbron interbestuurlijk afspraken over maatregelen vanwege gedeelde verantwoordelijkheid voor bereiken KRW-doelen

5

3) Mogelijke gevolgen voor bestaande rechten

- Bij overschrijding KRW-doelen mogelijk verzoeken tot intrekking en/of aanscherping vergunningen of strengere maatwerkvoorschriften
 - Beslissing op verzoek is appellabel voor belanghebbenden (o.m. normadressaat en NGO's)
- Vgl. jurisprudentie over stikstof?
 - Bevoegde bestuursorganen: beoordelingsruimte t.a.v. keuze van maatregelen om KRW-doelen bereiken
 - Verzoek tot intrekking/aanscherping alleen afwijzen als in maatregelenprogramma('s) gemotiveerd is aangegeven met welke passende maatregelen de KRW-doelen dan wel worden bereikt (o.m. ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71)
 - Bij daadwerkelijk intrekking/aanscherping motiveren waarom geen andere passende maatregel?
 - Dwingt tot keuzes t.a.v. in te trekken of aan te scherpen vergunningen, strengere maatwerkvoorschriften of andere passende maatregelen
 - Probleem: meerdere overheden verantwoordelijk voor bereiken KRW-doelen: afstemming vereist
- Nadeelcompensatie?

6

4. Civielrechtelijke aansprakelijkheid

- Wie kan o.g.v. art. 6:162 BW aansprakelijk zijn voor schade t.g.v. niet bereiken KRW-doelen?
 - Probleem: meerdere overheden verantwoordelijk voor bereiken KRW-doelen
 - Beheerder van waterstaatswerken is alleen verplicht om met inachtneming van o.m. de KRW-doelen de nodige maatregelen te nemen voor veilig en doelmatig gebruik daarvan (art. 5.3 Wtw)
 - GCT en GEP hoeven slechts bij de vaststelling van water(beheer)plannen en vergunningverlening in acht te worden genomen, behoudens KRW-uitzonderingen (Bkmw 2009)
 - Hoofdelijke aansprakelijkheid?
 - De NL-Staat aansprakelijk vanwege toerekenbaar niet-nakoming Europeesrechtelijke verplichting?
- Bevoegd gezag tot treffen van KRW-maatregelen kan o.g.v. art. 6:162 BW aansprakelijk zijn voor schade t.g.v.:
 - Toerekenbaar niet tijdig uitvoeren door overheid maatregelen uit eigen maatregelenprogramma i.s.m. uitvoeringsplicht binnen 3 jaar na vaststelling (art. 11 lid 7+8 KRW/art. 4.8 lid 2 Wtw jo. 4.6 lid 4 jo. 4.11 Wtb)
 - Relativiteitsvereiste
 - Mogelijkheid voor civiele rechter om bevoegd gezag alsnog te verplichten om maatregel te nemen om dreigende schade te voorkomen of te beperken (art. 3:296 BW)

7

Dank voor uw aandacht!

Vragen?

8